

شماره: مپ/ ۲۲۸۸

تاریخ: ۱۳۸۴/۱۱/۲۷

«بسمه تعالی»

جهت اطلاع مدیران عامل کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و موسسه اعتباری توسعه

و مدیرعامل محترم سازمان حسابرسی ارسال گردید

با احترام؛

همان‌گونه که استحضار دارند از جمله مهم‌ترین تدابیری که می‌تواند بانک‌ها را از گزند انواع ریسک، به خصوص ریسک شهرت دور نگه دارد تعبیه‌سازی و کارایی توانمند و یکپارچه برای شناسایی هویت مشتریان است. این موضوع خاصه از آن روی که مبارزه با پول‌شویی مستلزم کسب شناخت مکفی از آنان است، اهمیتی دو چندان می‌یابد.

از سوی دیگر، توسعه روز افزون خدمات و فن‌آوری‌های نوین در صنعت بانکداری - که به طور عمده با افزایش میزان پیچیدگی آنها قرین بوده است - در روی دیگر خود، عملکرد پیچیده‌تر افراد متخلف و جنایتکار را در پی داشته است. عملکردی که در طی آن سعی می‌کنند تا با پنهان ساختن ماهیت و منشاء غیرقانونی مال حاصل از ارتکاب جرم، ظاهری قانونی به آن دهند و به عبارت دیگر، آن را تظہیر نمایند. هم‌چنین ممکن است بانک‌ها و موسسات مالی - خواسته یا ناخواسته - به عنوان بستر اصلی برای تامین مالی تروریسم مورد سوءاستفاده واقع شوند. استفاده از انواع خدمات و حساب‌های بانکی، بهره‌گیری از عناوین شرکت‌های مختلف، اقدام به افتتاح حساب و مدیریت آن از طریق واسطه‌های حرفه‌ای و کارگزاران بانکی و ... از جمله اقداماتی هستند که افراد مزبور برای پنهان نگه داشتن هویت و عملکرد خویش به آنها متوسل می‌شوند.

از آن جا که آلوده شدن بانک‌ها به این قبیل فعالیت‌ها، ممکن است خسارات جبران‌ناپذیری را برای آنها در پی داشته باشد شناسایی هویت مشتریان و تدوین سیاست‌هایی توانمند و مکفی در این زمینه لازم می‌آید.

کمیته نظارت بانکی بال با تکیه بر تجارت و تخصص خود در توصیه راهکارهای مناسب برای تقویت سیستم‌های نظارتی، اقدام به انتشار سندی تحت عنوان "شناسایی کافی مشتری از سوی بانکها" در اکتبر سال ۲۰۰۱ میلادی نمود.

این سند که ترجمه آن به پیوست ارسال می‌گردد مشتمل بر پیشنهاداتی است که الگوی مناسبی را برای بانکها - چه در عرصه سیاستگذاری و چه در گستره عمل - ترسیم می‌نماید. از این رو مطالعه آن می‌تواند به تدوین دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌هایی که در ارتباط با شرایط افتتاح حساب و نحوه تعامل با مشتریان باز می‌گردد، یاری رساند. ضمن آن که این سند حاوی توصیه‌هایی برای کارکنان بخش تطبیق و حساب‌برسان داخلی و خارجی بانکها نیز می‌باشد که عمل به آنها می‌تواند به افزایش اطمینان از صحت عملکرد سازوکارهای کنترلی بانکها بیانجامد (شایان ذکر است که کمیته مزبور تاکنون اقدام به انتشار اسنادی چند در زمینه شناسایی مشتری نموده است که ترجمه برخی از این اسناد در سایت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به آدرس WWW.CBI.IR، بخش نظارت بر امور بانکها قرار دارد).

با امید به آن که انتشار و توزیع آثاری از این قبیل، به بسط و تعمیق دانش بانکداری در نظام بانکی کشور بیانجامد، خواهشمند است دستور فرمایند این نوشتار جهت مطالعه و بهره‌برداری‌های لازم در اختیار واحدهای ذیربط قرار گیرد. /ص

اداره مطالعات و مقررات بانکی

صدیقه رهبر شمس‌کار

حمید تهرانیفر

۳۸۳۱-۳

۳۸۱۶

رونوشت:

- جناب آقای معتمدی مدیرکل محترم نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری به انضمام یک نسخه از گزارش جهت استحضار.
- جناب آقای کریمی مدیر محترم اداره نظارت بر بانکها به انضمام یک نسخه از گزارش جهت استحضار.
- جناب آقای حمیدزاده مدیر محترم اداره نظارت بر موقعیت مالی بانکها به انضمام یک نسخه از گزارش جهت استحضار.
- جناب آقای درویشی مدیر محترم اداره نظارت بر صندوقهای قرض الحسنه و صرافیهها به انضمام یک نسخه از گزارش جهت استحضار.
- جناب آقای دکتر مجتهد رئیس محترم پژوهشکده پولی و بانکی به انضمام یک نسخه از گزارش جهت استحضار.
- سرکار خانم لطفی رئیس محترم کتابخانه به انضمام یک نسخه از گزارش جهت استحضار.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری

«اداره مطالعات و مقررات بانکی»

راهنمای کلی افتتاح حساب و تعیین هویت مشتری

(پیوست سند شناسایی کافی مشتری از سوی بانکها)

از انتشارات کمیته نظارت بانکی بال

مستقر در بانک تسویه بین المللی

(فوریه ۲۰۰۳)

ترجمه: عبدالمهدی ارجمندنژاد

گروه مطالعاتی بانکی و اعتباری

بهمن ماه ۱۳۸۴

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱	پیشگفتار
۴	راهنمای کلی افتتاح حساب و تعیین هویت مشتری
۶	الف- اشخاص حقیقی
۱۰	ب- موسسات
۱۰	۱- واحدهای شرکتی
۱۲	شرکت‌های سهامی و غیرسهامی
۱۳	۲- سایر موسسات
۱۴	برنامه‌های مزایای بازنشستگی
۱۵	انجمن‌های مشاع، دوستی، تعاونی و تامین آتیه
۱۵	موسسات خیریه، باشگاه‌ها و انجمن‌ها
۱۶	تراست‌ها و بنیادها
۱۶	واسطه‌های حرفه‌ای
۱۹	ماخذ

بسمه تعالی

پیشگفتار

سرآغاز گفتار نام خداست که رحمتگر و مهربان خلق راست

اعتماد متقابل، بستر لازم برای ایجاد و استمرار یک رابطه تجاری خوب و موثر را فراهم می‌آورد. بدون این عامل، روابط تجاری یا شکل نمی‌گیرند یا تداوم نمی‌یابند. روابط بانک و مشتری نیز از این امر مستثنی نیست. لیکن نظر به جایگاه و ویژگی بانکها در جوامع مختلف، نیاز به کسب شناخت کافی از طرف مقابل؛ به طور عمده رابطه‌ای یک سویه است. رابطه‌ای که در آن بانک و یا هر موسسه مالی و اعتباری دیگر، سعی دارد به شناختی کافی از مشتری خود (اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی) دست یابد.

در سالهای اخیر، طرح مباحث مربوط به مبارزه با پول‌شویی و تامین مالی تروریسم و لزوم اتخاذ تدابیر مکفی جهت پیشگیری از ورود بانکها و موسسات مالی در این فرآیند موجب شد تا موضوع شناسایی مشتری که پیش از این عمدتاً از منظری اعتباری مورد تاکید بود، اهمیتی دوچندان یابد.

تعلل بانکها در اداره موثر روابط خود با مشتری ممکن است تبعات زیان‌بار و گاه جبران‌ناپذیری را برای آنها در پی داشته‌باشد. از این رو اهتمام جدی آنها نسبت به ایجاد و استقرار برنامه‌ای موثر در زمینه شناسایی مشتری، می‌تواند همچون حفاظی مطمئن، آنها را از گزند ریسک‌های شهرت، عملیاتی، حقوقی و تمرکز مضمون‌بدارده. موضوعی که تحقق آن مستلزم اخذ سیاست‌هایی روشن و صریح در خصوص پذیرش مشتری، تعیین دقیق

هویت وی، نظارت مستمر بر حساب‌های پر ریسک، و مدیریت موثر ریسک‌های موجود در این زمینه است.

کمیته نظارت بانکی بال^۱ - همگام با سایر مراجع فعال در زمینه مبارزه با پول‌شویی^۲ - اقدام به انتشار اسنادی نموده است که عناوین مهمترین آنها (تاکنون) به قرار ذیل است^۳:

- (۱) مدیریت یکپارچه ریسک شناسایی مشتری^۴
- (۲) شناسایی کافی مشتری از سوی بانک‌ها^۵
- (۳) پیشگیری از سوءاستفاده عوامل جنایتکار از نظام بانکی جهت پول‌شویی^۶
- (۴) راهنمای کلی افتتاح حساب و تعیین هویت مشتری^۷
- (۵) اصول اساسی برای نظارت بانکی موثر^۸
- (۶) متدولوژی اصول اساسی^۹

^۱ - Basle Committee on Banking Supervision=BCBS

^۲ - از جمله سازمان‌های فعال در این زمینه می‌توان به «گروه ویژه اقدام مالی» یا

Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF) اشاره نمود.

^۳ - ترجمه برخی از این اسناد بر روی وب سایت بانک مرکزی ج.ا.ا. به آدرس www.CBI.IR (بخش نظارت بر امور بانک‌ها) قرار گرفته است.

^۴ - Consolidated KYC Risk Management, October ۲۰۰۴.

^۵ - Customer Due Diligence for Banks , October ۲۰۰۱.

^۶ - Prevention of Criminal Use of the Banking System for the Purpose of Money-Laundering , December ۱۹۸۸.

^۷ - General Guide to Account Opening and Customer Identification, February ۲۰۰۳.

^۸ - Core Principles for Effective Banking Supervision, September ۱۹۹۷.

^۹ - Core Principles Methodology, October ۱۹۹۹.

سند «شناسایی کافی مشتری از سوی بانکها» (بند ۲) از منظری کلان، به بررسی الزامات مهمی می‌پرداخت که لازم بود در روند شناسایی مشتری مدنظر قرار گیرند لیکن در کنار این مباحث کلان، کمیته بال اقدام به انتشار پیوستی برای این سند تحت عنوان «راهنمای کلی افتتاح حساب و تعیین هویت مشتری» (بند ۴) نمود تا از این رهگذر، یک الگوی عملی و کلی - در زمینه تدوین دستورالعمل‌های مربوط به شرایط افتتاح حساب و شناسایی هویت مشتری - در اختیار ناظران بانکی کشورها قرار دهد.

متن پیوست که ترجمه کامل این سند می‌باشد با تقسیم‌بندی انواع مشتریان و توصیه ملاحظاتی چند در شناسایی هویت هر یک از آنها می‌تواند به عنوان یک رهنمود کلی، یاریگر دست‌اندرکاران شبکه بانکی کشور در تهیه دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های مختلفی باشد که به منظور اعلام شرایط افتتاح حساب و شناسایی هویت انواع مشتریان صادر می‌نمایند. انشاء... .

عبدالمهدی ارجمندنژاد

بهمن ۱۳۸۴

راهنمای کلی افتتاح حساب و تعیین هویت مشتری

۱- کمیته نظارت بانکی بال در نوشتار پیشین خود تحت عنوان «شناسایی کافی مشتری از سوی بانکها» (اکتبر سال ۲۰۰۱ میلادی)؛ به هدف کارگروه بانکداری برون مرزی^{۱۱۰} مبنی بر توسعه رهنمودی راجع به شناسایی هویت مشتری اشاره نمود. شناسایی هویت مشتری، عاملی ضروری برای یک برنامه موثر شناسایی کافی مشتری به حساب می آید. از این رو لازم است بانکها با استفاده مناسب از آن، از خود در برابر ریسکهای شهرت، عملیاتی، حقوقی و تمرکز محافظت نمایند. همچنین این عامل برای انطباق با الزامات قانونی مبارزه با پولشویی، عنصری ضروری به حساب آمده؛ پیش نیاز شناسایی ماهیت آن گروه از حسابهای بانکی است که با تروریسم در ارتباط هستند.

۲- آنچه که در پی می آید رهنمودهایی راجع به شیوه افتتاح حساب و تعیین هویت مشتری است که براساس اصول مطروحه در سند کمیته بال تحت عنوان «شناسایی کافی مشتری از سوی بانکها»، راهنمایی کلی را برای روش صحیح انجام این امور فراهم می آورد. این سند که توسط «کارگروه بانکداری برون مرزی» تهیه شده است هر رویداد احتمالی را پوشش نمی دهد لیکن در عوض، تمرکز آن بر روی برخی ساز و کارهایی است که بانکها می توانند در توسعه یک برنامه موثر شناسایی مشتری از آنها استفاده نمایند.

^{۱۰} - Working Group on Cross-Border Banking.

^۲ - کارگروه بانکداری برون مرزی یک گروه مشترک است که اعضای از کمیته بال و گروه ناظران بانکی برون مرزی آن را تشکیل می دهند.

۳- رهنمودهای مطروحه در این سند، بیانگر نقطه آغازین اقدامات ناظران بانکی و بانک‌ها در خصوص شناسایی هویت مشتری است. این سند به بحث پیرامون دیگر عوامل مطروحه در نوشتار «شناسایی کافی مشتری از سوی بانک‌ها» همچون «نظارت مستمر بر حساب‌ها» نمی‌پردازد. هرچند در بسط و توسعه رویه‌های موثر در زمینه شناسایی کافی مشتری، مبارزه با پول‌شویی و مبارزه با تامین مالی تروریسم، لازم است به این عوامل توجه نمود.

۴- ممکن است ناظران بانکی هر کشور، پیش از استفاده از این رهنمودها، اقدام به جرح و تعدیل آنها نمایند. ناظرانی که در صدد هستند برنامه‌هایی را برای شناسایی هویت مشتری توسعه یا بهبود بخشند.

با وجود این، لازم است ناظران بانکی این موضوع را در نظر داشته باشند که هر برنامه شناسایی مشتری می‌بایست در بردارنده انواع مختلف مشتریان (اشخاص حقیقی و اشخاص حقوقی) و سطوح مختلف ریسکی باشد که از روابط یک مشتری با بانک ناشی می‌شود. این امر کاملاً روشن است که برقراری روابط و انجام مبادلاتی که دارای ریسک بیشتری هستند (همچون مواردی که مربوط به مقامات یا سازمان‌های سیاسی^{۱۲} است) در مقایسه با مبادلات و حساب‌هایی که از ریسک کمتری برخوردارند، نیازمند دقت بیشتری می‌باشند.

۵- همچنین رهنمودها و بهترین رویه‌های ایجادشده از سوی ناظران بانکی هر کشور می‌بایست در بردارنده انواع گوناگون مبادلاتی باشند که در نظام بانکی آن کشور، از رواج بیشتری برخوردارند. به عنوان مثال ممکن است افتتاح حساب‌های غیرحضوری^{۱۳} در کشوری بیش از کشور دیگر رایج باشد. از این‌رو

^{۱۲}- Politically Exposed Persons or Organisations.

^{۱۳}- Non-Face-to-Face Opening of Accounts.

ممکن است رویه‌های شناسایی هویت مشتری بین کشورها متفاوت باشند.

۶- امکان جعل برخی از مدارک شناسایی، بیش از اسناد دیگر است. در خصوص اسنادی که امکان جعل آنها بیشتر است یا در مورد اعتبار آنها، تردید وجود دارد لازم است بانک - از طریق انجام تحقیقات بیشتر یا کسب اطلاعات از منابع دیگر - اقدام به تعیین صحت و سقم اطلاعات ارائه شده از سوی مشتری نماید.

۷- باید از مدارک شناسایی مشتری - حداقل به مدت ۵ سال بعد از بسته شدن حساب وی - نگهداری کرد. همچنین لازم است از کلیه سوابق مبادلات مالی انجام شده - حداقل به مدت ۵ سال پس از وقوع آن مبادله - حفاظت نمود.

۸- این رهنمودها در قالب ۲ بخش، ابعاد مختلف شناسایی هویت مشتری را پوشش می‌دهند. بخش «الف» به تشریح انواع اطلاعاتی می‌پردازد که لازم است به هنگام درخواست اشخاص حقیقی برای افتتاح حساب یا انجام مبادلات، جمع‌آوری و تایید گردند. بخش «ب» نیز به توصیف انواع اطلاعاتی می‌پردازد که باید راجع به موسسات گردآوری و تایید شوند. این بخش خود به دو زیر مجموعه تقسیم می‌گردد. قسمت اول مربوط به واحدهای شرکتی^{۱۴} است و قسمت دوم به دیگر انواع موسسات اشاره دارد.

۹- تمامی واژه‌های مورد استفاده در این سند، دارای مفاهیم مشابهی با واژه‌های مطرحه در مقاله «شناسایی کافی مشتری از سوی بانکها» هستند.

الف- اشخاص حقیقی^{۱۵}

۱۰- در مورد اشخاص حقیقی، لازم است اطلاعات ذیل اخذ شود (برحسب مورد):

^{۱۴} - Corporate Vehicles.

^{۱۵} - Natural Persons.

- نام قانونی^{۱۶} و هر نام دیگری که مورد استفاده قرار می‌گیرد (از جمله نام خانوادگی خانم‌ها قبل از ازدواج)
 - نشانی صحیح و ثابت فرد (باید نشانی کامل شخص را بدست آورد. اخذ شماره صندوق پستی کافی نیست).
 - شماره تلفن، شماره دورنگار و نشانی پست الکترونیک فرد.
 - تاریخ و محل تولد
 - ملیت
 - شغل، منصب دولتی و یا نام کارفرمای وی
 - کد (شماره) شناسایی رسمی فرد^{۱۷} یا شناسه منحصر به فرد دیگری که در یک سند رسمی که تاریخ آن منقضی نشده است؛ درج شده باشد (به عنوان مثال گذرنامه، کارت شناسایی، اجازه اقامت، مدارک تامین اجتماعی^{۱۸}، گواهینامه رانندگی). اسنادی که حاوی عکس مشتری باشند.
 - نوع حساب و ماهیت روابط بانکی مربوط به آن
 - امضا
- ۱۱- لازم است بانک حداقل به وسیله یکی از روش‌های ذیل، از صحت اطلاعات فوق‌الذکر اطمینان یابد:
- تایید تاریخ تولد از روی یک سند رسمی (به عنوان مثال گواهی تولد^{۱۹}، گذرنامه، کارت شناسایی، مدارک تامین اجتماعی)

^{۱۶} - Legal Name = نام حقوقی = نام رسمی، نام حقوقی

^{۱۷} - Official Personal Identification Number.

^{۱۸} - Social Security Records.

^{۱۹} - Birth Certificate.

- تایید نشانی ثابت فرد (به عنوان مثال از روی قبوض خدمات رفاهی و شهری^{۲۰}، ارزیابی مالیاتی^{۲۱}، صورتحساب بانک، نامه‌ای از یک مرجع عمومی^{۲۲})
 - برقراری تماس با مشتری پس از افتتاح حساب، تا از این طریق صحت اطلاعات ارائه شده از سوی وی احراز شود. این تماس می‌تواند از طریق تلفن، نامه یا پست الکترونیک باشد (به عنوان مثال یک تماس تلفنی نافرجام، یک نامه مرجوعی و برگشت خورده؛ و یا یک نشانی غلط پست الکترونیکی، خود می‌تواند حاکی از لزوم انجام تحقیقات بیشتر در این زمینه باشد).
 - تایید اعتبار مدارک رسمی ارائه شده از طریق گواهی آنها به وسیله یک شخص ذیصلاح (مجاز). به عنوان مثال به وسیله یک مقام بلندپایه سفارتخانه^{۲۳} و یا یک محضردار^{۲۴}.
- ۱۲- مثال‌هایی که در بالا به آنها اشاره شد، تنها گزینه‌های ممکن در این زمینه نیستند. در قلمرو برخی حکومت‌ها، ممکن است اسناد دیگری هم با ماهیتی مشابه وجود داشته باشند که در مورد هویت مشتریان، اطلاعات و شواهد کافی فراهم می‌آورند.
- ۱۳- در مورد مشتریان غیرحضور، موسسات مالی باید از روش‌های کارآمد شناسایی مشتری - درست مشابه آنچه که در خصوص مشتریان حضور به کار می‌گیرند - استفاده نمایند.

^{۲۰} - Utility Bill=(... برق و گاز و ...)

^{۲۱} - Tax Assessment.

^{۲۲} - Public Authority.

^{۲۳} - Embassy Official.

^{۲۴} - Notary Public=محضردار رسمی ، سردفتر اسناد رسمی

۱۴- موسسات مالی باید بتوانند با استفاده از اطلاعات مطروحه در بند ۱۰، یک ارزیابی اولیه راجع به وضعیت ریسک مشتری بدست آورند. لازم است در مورد آن گروه از مشتریانی که براساس ارزیابی‌های مزبور، به عنوان مشتریانی پرریسک تر شناخته می‌شوند، دقت بیشتری نموده؛ اقدام به انجام تحقیقات و کسب اطلاعات تکمیلی دیگری نمود. این اطلاعات موارد ذیل را شامل می‌شوند:

- مدرکی از نشانی دائمی فرد که از یک موسسه اعتباری معتبر^{۲۵} اخذ و یا مستقلاً^{۲۶} و از طریق بازدید محلی تایید شده باشد.
- معرفی شخصی^{۲۶} (به وسیله یکی از مشتریان همان موسسه)
- معرفی از طرف بانک قبلی مشتری و تماس با بانک مزبور در رابطه با وی
- منبع دارایی (منشاء دارایی)
- گواهی اشتغال به کار فرد^{۲۷} و یا منصب دولتی وی^{۲۸} (در صورت نیاز)

۱۵- در مورد مبادلات موردی^{۲۹} یا مبادلاتی که برای یکبار انجام شده^{۳۰} و مقدار آن مبادله یا مجموعه مبادلاتی که به یکدیگر مرتبط هستند از حداقل ارزش پولی تعیین شده فراتر نمی‌روند؛ ممکن است اخذ و نگهداری از نام و نشانی فرد، به تنهایی کفایت نماید.

۱۶- توجه به این نکته ضروری است که سیاست پذیرش مشتری نباید به قدری

^{۲۵} - Credit Reference Agency.

^{۲۶} - Personal Reference.

^{۲۷} - Verification of Employment.

^{۲۸} - Public Position Held.

^{۲۹} - Occasional Transactions.

^{۳۰} - One-off Transactions.

سختگیرانه باشد که امکان دسترسی عموم مردم به خدمات بانکی را از آنان سلب نماید. رعایت این امر به خصوص در مورد افرادی که فاقد جایگاه اجتماعی یا مالی خاصی هستند، اهمیت می‌یابد.

ب- موسسات

۱۷- اصول اساسی مطروحه در زمینه تعیین هویت مشتریان حقیقی، عیناً در مورد شناسایی هویت تمامی موسسات نیز به کار می‌آید. در موارد ذیل، هنگامی که باید هویت اشخاص حقیقی نیز احراز و تایید شود، لازم است رهنمودهای فوق‌الذکر را عیناً در مورد چنین اشخاصی به کار برد.

۱۸- واژه موسسه^{۳۱} شامل هر شخصی غیر از شخص حقیقی است. در استفاده از رهنمودهای شناسایی هویت مشتری برای انواع مختلف موسسات، لازم است توجه خاصی به سطوح متفاوت ریسک آنها نمود.

۱- واحدهای شرکتی^{۳۲}

۱۹- در مورد واحدهای شرکتی (شرکت‌های سهامی و غیرسهامی)^{۳۳}، باید اطلاعات ذیل را بدست آورد:

- نام موسسه
- محل اصلی عملیات تجاری موسسه

- آدرس پستی موسسه
- شماره‌های تلفن و دورنگار

^{۳۱} - Institution.

^{۳۲} - Corporate Entities.

^{۳۳} - Corporations and Partnerships.

- در صورت امکان، شماره‌ای رسمی برای تعیین هویت (به عنوان مثال کد مالیاتی^{۳۴})
 - اصل یا رونوشت (کپی) تاییدشده گواهینامه ثبت شرکت^{۳۵}، شرکت نامه^{۳۶} و اساسنامه^{۳۷}
 - مصوبه هیات مدیره در خصوص افتتاح یک حساب (به نام شرکت) و تعیین هویت افرادی که اختیار برداشت و کار با آن حساب را دارند.
 - ماهیت و هدف تجاری و مشروعیت آن.
- ۲۰- لازم است بانک حداقل به وسیله یکی از روش‌های ذیل از صحت اطلاعات فوق‌الذکر اطمینان یابد:
- برای شرکت‌هایی که تاسیس شده‌اند: بررسی رونوشتی از آخرین گزارش و حساب‌ها (در صورت امکان، بررسی گزارش حسابرسی)
 - استعلام از مرکز اطلاعات تجاری^{۳۸} یا تایید اسناد ارائه شده به وسیله یک موسسه مشاوره حقوقی یا حسابداری معروف و شناخته‌شده
 - تحقیق راجع به شرکت و یا انجام دیگر بررسی‌های کاری تا از این رهگذر مشخص شود که آیا موسسه مزبور گرفتار انحلال^{۳۹}، اعتصاب^{۴۰}،

تعطیل دائم^{۴۱} یا توقف عملیات^{۴۲} شده‌است؟ (و یا اینکه آیا در این مسیر قرار دارد؟)

^{۳۴} - Tax Identification Number.

^{۳۵} - Certificate of Incorporation.

^{۳۶} - Memorandum= شراکت‌نامه

^{۳۷} - Articles of Association.

^{۳۸} - Business Information Service.

^{۳۹} - Dissolved.

^{۴۰} - Struck off.

^{۴۱} - Wound up.

^{۴۲} - Terminated.

- استفاده از یک فرآیند مستقل جهت تایید اطلاعات، به عنوان مثال از طریق دستیابی به پایگاه داده‌های دولتی و خصوصی
- کسب سوابق و اطلاعات از بانک قبلی
- بازدید از شرکت مزبور، در صورت امکان
- برقراری تماس با آن شرکت از طریق تلفن، نامه یا پست الکترونیک

۲۱- چنانچه کارگزاری که به نمایندگی از یک شرکت اقدام به افتتاح حساب نموده است، کارمند آن شرکت نباشد لازم است بانک گام‌های منطقی لازم را جهت تایید هویت و اعتبار وی بردارد.

شرکت‌های سهامی و غیر سهامی

۲۲- در مورد شرکت‌های سهامی و غیر سهامی، رهنمود اصلی آن است که باید به هویت افراد صاحب نفوذ پشت‌پرده آن موسسه توجه شود تا از این رهگذر، اقدام به شناسایی اشخاصی نمود که بر روی عملیات و دارایی‌های شرکت‌های مزبور کنترل دارند. این امر شامل افرادی که کنترل نهایی را در دست دارند نیز می‌شود. در مورد شرکت‌های سهامی باید به سهامداران، افراد صاحب امضا، یا افراد دیگری که بخش قابل ملاحظه‌ای از سرمایه یا حمایت مالی را فراهم می‌آورند (و یا به اشکال دیگری اعمال قدرت می‌نمایند)، توجه خاصی نمود.

هنگامی که مالک، شرکت یا تراست^{۴۳} دیگری است باید اقدامات منطقی لازم به عمل آید تا بتوان با توجه به هویت افراد صاحب نفوذ پشت‌پرده آن موسسه یا شرکت، هویت عوامل اصلی آن را احراز نمود. نوع

^{۴۳} - Trust.

کنترلی که باید اعمال شود بستگی به ماهیت شرکت دارد. این امر ممکن است تنها محدود به افرادی باشد که اختیار مدیریت وجوه، حساب‌ها یا سرمایه‌گذاری‌ها را بدون نیاز به کسب مجوز دارند و یا افرادی که به واسطه موقعیت خود می‌توانند از رویه‌های داخلی و یا ساز و کارهای کنترلی پیروی نکنند.

در مورد شرکت‌های غیرسهامی، باید هویت هر شریک شناسایی شود. همچنین تعیین هویت اعضای درجه یک خانواده شرکا نیز ضروری است.

۲۳- هنگامی که نام یک شرکت در فهرست اسامی یک بورس اوراق بهادار معروف وجود دارد یا واحد مزبور به چنین شرکت‌هایی وابسته است باید اقدام به شناسایی خود شرکت، به عنوان شخص اصلی نمود.

البته باید به این موضوع توجه داشت که آیا بر روی چنین شرکتی، کنترل موثری از سوی یک فرد، گروه کوچکی از افراد یا دیگر واحدهای شرکتی یا تراست، اعمال می‌شود؟ در این صورت باید کنترل‌کنندگان مزبور را به عنوان عوامل اصلی در نظر گرفته؛ اقدام به شناسایی هویت آنان نمود.

۲- سایر موسسات

۲۴- برای حساب‌هایی که در قالب بندهای ۲۶ تا ۳۴ دسته‌بندی شده‌اند لازم است علاوه بر اطلاعات مورد نیازی که درخصوص عوامل اصلی جمع‌آوری می‌شود، اقدام به کسب اطلاعات ذیل نیز نمود:

- نام حساب
- نشانی پستی
- شماره‌های تلفن و دورنگار
- در صورت امکان، شماره‌ای رسمی برای تعیین هویت (به عنوان مثال کد مالیاتی)
- شرحی از اهداف و فعالیت‌های دارنده حساب (به عنوان مثال در قالب یک بیانیه رسمی)

- رونوشتی از یک سند رسمی که موجودیت دارنده حساب را به لحاظ قانونی تایید کند (به عنوان مثال اداره ثبت موسسات خیریه^{۴۴})
- ۲۵- بانک باید از صحت اطلاعات مزبور، حداقل به وسیله یکی از روش‌های ذیل اطمینان حاصل نماید:
- کسب یک ضمانت مستقل از یک موسسه مشاوره حقوقی یا حسابداری معروف و شناخته شده مبنی بر تایید اسناد ارائه شده به بانک
- کسب سوابق و اطلاعات از بانک قبلی
- دستیابی به پایگاه داده‌های دولتی و خصوصی یا سایر منابع رسمی

برنامه‌های مزایای بازنشستگی^{۴۵}

۲۶- در مواقعی که یک طرح بازنشستگی شغلی^{۴۶}، یک تراست مزایای کارکنان^{۴۷} یا

یک طرح گزینه سهام^{۴۸}؛ متقاضی افتتاح حساب است لازم است شخص «امین» و یا هر فرد دیگری که بر این رابطه کنترل دارد (به عنوان مثال مدیر، مدیر طرح، و دارندگان امضای حساب) به عنوان عوامل اصلی در نظر گرفته شده، اقدامات لازم برای شناسایی هویت آنان به عمل آید.

انجمن‌های مشاع^{۴۹}، دوستی^{۵۰}، تعاونی^{۵۱} و تامین آتیه^{۵۲}

^{۴۴} - Register of Charities.

^{۴۵} - Retirement Benefit Programmes.

^{۴۶} - Occupational Pension Programme.

^{۴۷} - Employee Benefit Trust.

^{۴۸} - Share Option.

^{۴۹} - Mutuals=مشاع، مشترک

۲۷- در مواقعی که چنین واحدهایی متقاضی گشایش حساب هستند باید اشخاصی را به عنوان عوامل اصلی در نظر گرفت که دارای کنترل یا نفوذ قابل ملاحظه‌ای بر دارایی‌های سازمان هستند. این موضوع اغلب شامل اعضای هیات مدیره، مدیران اجرایی و دارندگان حق امضای حساب می‌شود.

موسسات خیریه، باشگاه‌ها و انجمن‌ها

۲۸- در مورد حساب‌هایی که برای موسسات خیریه، باشگاه‌ها و انجمن‌ها باز می‌شوند، بانک باید اقدامات منطقی لازم را برای شناسایی و تایید هویت حداقل دو نفر از دارندگان حق امضا - علاوه بر خود موسسه - به عمل آورد. اشخاص اصلی که لازم است هویت آنها شناسایی شود اشخاصی هستند که کنتراکت را _____ ی _____ نفوذ

قابل ملاحظه‌ای بر دارایی‌های سازمان دارند. این امر اغلب شامل اعضای هیات رئیسه یا هیات حاکم^{۵۳}، مدیرعامل، کلیه اعضای هیات مدیره، خزانه‌دار و تمامی افراد صاحب امضا می‌شود.

۲۹- در کلیه موارد باید این موضوع مستقلاً احراز شود که اشخاص مزبور، نمایندگان واقعی آن موسسه هستند. همچنین باید هدف از ایجاد موسسه را به طور مستقل احراز و تایید نمود.

تراست‌ها و بنیادها^{۵۴}

^{۵۰} - Friendly.

^{۵۱} - Cooperatives.

^{۵۲} - Provident= آینده‌نگر، مال اندیش،

^{۵۳} - Governing Body or Committee.

^{۵۴} - Foundations.

۳۰- به هنگام گشایش حساب برای یک تراست، بانک باید گام‌های منطقی لازم را برای تایید امین یا امنا^{۵۵}، شخص یا اشخاص واگذارنده تراست^{۵۶} (شامل هر فردی که دارایی‌های خود را به تراست مزبور منتقل کرده‌است)، سرپرست(ها)^{۵۷}، ذینفع(ها) و دارندگان حق امضا بردارد. در صورت وجود افراد ذینفع، آنان نیز باید احراز هویت شوند. در مورد یک بنیاد، باید گام‌های لازم برای تایید هویت بنیان‌گذار، مدیران و افراد ذینفع آن برداشته شود.

واسطه‌های حرفه‌ای^{۵۸}

۳۱- هنگامی که یک واسطه حرفه‌ای، اقدام به افتتاح حساب به نمایندگی از یک

مشتری مشخص^{۵۹} می‌نماید، هویت آن مشتری باید احراز شود. واسطه‌های حرفه‌ای اغلب اقدام به افتتاح حساب‌های مشاع^{۶۰} به نمایندگی از برخی موسسات می‌نمایند. در مواقعی که وجوه نگهداری شده از سوی موسسه واسطه، با یکدیگر ترکیب نشده‌اند بلکه در قالب حساب‌های فرعی^{۶۱}، هر یک از آنها را می‌توان به ذینفع خاصی نسبت داد؛ لازم است هویت کلیه افراد ذینفع در آن حساب مشاع احراز شود. در مواقعی که وجوه درهم آمیخته شده‌اند، بررسی اجمالی ذینفعان اصلی از سوی بانک کفایت می‌نماید. هر چند ممکن است در برخی شرایط - که رهنمودهای نظارتی آنها را تبیین نموده‌اند

^{۵۵} - Trustee(s).

^{۵۶} - The Settlor(s) of the Trust= فرد یا افراد امانت‌گذار در تراست

^{۵۷} - Protector(s).

^{۵۸} - Professional Intermediaries.

^{۵۹} - A Single Client.

^{۶۰} - Pooled Accounts= حساب‌های جمعی، حساب‌های مشترک

^{۶۱} - Sub-Accounts= حساب‌های معین

- نیازی به تحقیق بانک و رای شخص واسطه نباشد (به عنوان مثال در مواقعی که آن واسطه جهت شناسایی مشتریان - با توجه به وضعیت مشتری - از استانداردهای مشابه آنچه که مورد استفاده بانک مزبور می‌باشد، بهره می‌گیرد).

۳۲- در صورت وجود چنین شرایطی و افتتاح حساب برای یک شرکت سرمایه‌گذاری نامحدود^{۶۲} یا محدود^{۶۳}، تراست^{۶۴} یا شرکت با مسئولیت محدود^{۶۵} و نیز پیروی از استانداردهایی مشابه آنچه که مورد استفاده بانک است (جهت شناسایی مشتریان و با توجه به وضعیت مشتری)، باید با احتساب موارد ذیل به عنوان عوامل اصلی، اقدام به شناسایی هویت آنها نمود:

- خود وجوه (اصل سرمایه)^{۶۶}
- در مورد شرکت‌ها: مدیران آن و یا هر مجموعه‌ای که کنترل امور را در اختیار دارد.
- امین (در مورد تراست‌ها)
- در مورد شرکت‌های با مسئولیت محدود: شریک مدیر^{۶۷}
- دارندگان امضای حساب
- هر فرد دیگری که بر روی تشکیلات کنترل دارد. به عنوان مثال مدیر وجوه.^{۶۸}

^{۶۲} - Open Ended Investment Company= شرکت سرمایه‌گذاری نامحدود

^{۶۳} - Closed Ended Investment Company= شرکت سرمایه‌گذاری محدود ، شرکت سرمایه‌گذاری

با سرمایه ثابت

^{۶۴} - Unit Trust.

^{۶۵} - Limited Partnership.

^{۶۶} - The Fund Itself.

^{۶۷} - Managing (general) Partner.

^{۶۸} - Fund Administrator or Manager.

۳۳- در مورد دیگر شرکت‌های سرمایه‌گذاری نیز لازم است در صورت مناسبت؛ قدم‌هایی مشابه آنچه که در بند ۳۲ به آن اشاره شد، برداشته شود. همچنین لازم است در مورد هویت کلیه ذینفعان اصلی وجوه و آنهایی که بر روی وجوه کنترل دارند، اقدامات منطقی لازم به عمل آید.

۳۴- با واسطه‌ها نیز باید همانند مشتریان رفتار شده؛ به طور مستقل اقدام به تایید وضعیت کنونی آنها نمود. این امر می‌تواند از طریق کسب اطلاعات مناسبی صورت پذیرد که پیش‌تر- در فهرست مطروحه در بندهای ۱۹ و ۲۰ - شرح آن گذشت.

ماخذ:

General Guide to Account Opening and Customer Identification, Basle Committee on Banking Supervision, February ۲۰۰۳.

استفاده از مطالب این مجموعه با ذکر ماخذ بلامانع است.